www.svoboda-news.com

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXV. Ч. 2. Джерзи Сити, Н. Дж., второк, 4. січня, 1927.

VOL. XXXV. No. 2. Jersey City, N. J., Tuesday, January, 4. 1927 THREE CENTS

МЕКСИКАНСЬКІ ПОСЛИ ПРОТИ „АҐРЕСИВНОЇ" ПОЛІТИКИ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ

ПЯТНУЮТЬ ПОЛІТИКУ АМЕРИКИ ЯК „ПОЛІТИКУ ДОЛЯРА".

МЕКСИКО, 1. січня. — Послідна сесія мексиканської палати послів зазначилася острими виступами проти політики Злучених Держав проти Мексика й Нікаравги. Богато послів виступило з нагальними промовами проти Злучених Держав, називаючи політику американського уряду „доляровою політикою", нахабною та противною межидержавному мирови.

Декотрі посли виразно говорили, що Америка пре до війни, бо знає, що Мексико й другі краї латинської Америки війни тепер вести не можуть.

СЕНАТОРИ ПЛЯНУЮТЬ БОРОТЬБУ ПРОТИ ТРОЄННЯ АЛЬКОГОЛЮ.

ВАШИНҐТОН, 1. січня. — Сенатор Едж, републиканець з Ню Джерзі, заповів, що він виступить у короткім уже часі з боротьбою проти політики уряду денатурувати алькоголь при помочи отруї. З ним стане до боротьби проти політики уряду більше сенаторів, які вважають сю практику уряду „чортівською".

МАЮТЬ РОЗВИВАТИ ВОДНУ ДОРОГУ МЕЖИ ВЕЛИКИМИ ОЗЕРАМИ І ОКЕАНОМ.

ВАШИНҐТОН, 1. січня. — Спеціяльна комісія Гувера, встановлена на те, щоби переконатися, котра водна дорога з Великих Озер до Атлянтійського океану булаби найкраща для американської торговлі, прийшла до переконання, що дорога через канал Св. Лаврентія булаби найдешевша.

З огляду на те американський уряд має незадово почати переговори з Канадою в справі поглиблювання й поширення сеї дороги.

ЗБИРАЮТЬСЯ ВЧАСНО.

ОЛБАНІ, Ню Йорк, 1. січня. — Нині відбулася тут урочиста інавгурація Ал. Смита на уряд ґубернатора стейту Ню Йорк, незвичайна тим, що Смит починає отсим уже четверту свою каденцію на сьому становищи.

З нагоди сеї інавгурації відбулися тут нради політичних приятелів Смита, які постановили робити вже тепер заходи, щоби поставити Смита кандидатом демократичної партії на уряд президента Злучених Держав при виборах у році 1928.

ВИБУХ ГАЗУ В ДОМІ ПОКАЛІЧИВ 12 ОСІБ.

ҐАРФІЛД, Ню Джерзі, 2. січня. — В домі Іґлера при Де Вит Стр. вибух газ, виходячий десь з проточини в „бейсменті". В хвилі вибуху двох робітників ґазової компанії власне й шукали за проточиною. Вибух покалічив 12 людий, хоча робітники попередили всіх жителів дому.

ПРОТЕСТ ПРОТИ ГНЕТУ НАРОДІВ У РУМУНІЇ.

НЮ ЙОРК, 2. січня. — В Готели Астора відбулося нині велике протестаційне віче проти політики румунського уряду супроти нерумунських народів у Румунії. Віче скликав Американський Жидівський Конґрес, і було на ньому коло півчверта тисячі учасників.

Вислухавши визначних бесідників, віче приняло резолюції, в яких віче відноситься до американського уряду з просьбою запротестувати перед Румунією проти душення нерумунських народностий.

МОСКВА НЕВДОВОЛЕНА ЗІ СВОЇХ АҐЕНТІВ В АМЕРИЦІ.

НЮ ЙОРК, 2. січня. — Вчора відбулися тут тайні наради комуністичних аґітаторів, які „вертять" серед американських робітничих юній. На збори мало наспіти письмо від „червоного юнійного інтернаціоналу" в Москві, в якім сей дорікає остро американським комуністичним верховодам, що вони не вспіли засадити „зерен революції" в американські робітничі юнії, що вони не потрафили поширити впливу комунізму, розбилися на партійки, себе взаїмно поборюючі, та що вони своєю політикою серед юній довели себе до повного безсилля.

НОВЕ СВЯТО — НОВІ ЗАТРОЄННЯ АЛЬКОГОЛЕМ.

НЮ ЙОРК, 2. січня. — Від святкування Нового Року погибло вже досі знова 4 особи, затроєні алькоголем.

Шпиталь Белвю подає, що за період свят він дав поміч 219 особам, затроєним алькоголем.

І АМЕРИКАНСЬКІ ФАРМЕРИ НЕ МОЖУТЬ ЗІ СОБОЮ ПОГОДИТИСЯ.

ВАШИНҐТОН, 2. січня. — Дня 6. січня мають початися перед комітетом рільництва в палаті послів переслухання в справі допомоги фармерам. Сі переслухання викликали оживлену дискусію серед фармерських орґанізацій над питанням, як повинна виглядати ся допомога. Майже кожда велика фармерська організація виступає з якимсь проектом.

З огляду на те дві великі фармерські організації виступили з проектом відбути до переслухання перед конґресовим комітетом наради над тим, який спільний проект висунути фармерським орґанізаціям. Деякі фармерські провідники вважають з гори таку конференцію за засуджену на невдачу через ріжниці в поглядах серед орґанізацій. Вони й припускають, що вже через сю ріжницю конґрес не потрафить ухвалити ніякого закона про допомогу фармерам.

Різдвяна Коляда для Рідної Школи.

Всі збірки на Рідний Край, які переводимо в Америці з нагоди Різдвяної Коляди, призначені на Рідну Школу в краю, себто на поширення науки між нашим народом, на ту ціль, яка збудує кращу будучність нашому народови.

Тому повинні ми памятати на те, щоби:

В кождій місцевости, де тільки живуть Українці, була обовязково зорґанізована й переведена в січни 1927 р. Різдвяна Збірка на допомогу Рідній Школі в старім краю та щоби та Різдвяна Коляда була вислана до краю через:

„Obyednanye", P. O. Box 411, Philadelphia, Pa.

І ВАҐІТНОЇ ЖІНКИ НЕ МИЛУЮТЬ.

В селі Загайцях, кремянецького повіту, дня 12. вересня поліція цілком безпідставно заарештувала жінку місцевого господаря Афанасію Туму. Щоб примусити її дати таке зізнання, яке поліції було потрібне, комендант постерунку Загайці почав її бити, штовхати і нарешті так пхнув її з камінних сходів, що вона впала і тяжко захворіла, бо була вагітною на 8—9 місяці і хіба сліпий того не зауважив би. Не дивлячись на те все, командант, протримавши Туму в арешті, наказав відпровадити її пішки під багнетами до Кремянця (30 кільометрів) і нещасна жінка мусіла коритися цьому наказови. Але сил не стало в неї йти далі. — Зробивши 10 кільометрів в м. Катербурґу захворіла і в муках передчасно породила дитину. Тоді лише поліція залишила її в спокою. Викликано до неї лікаря, котрий ствердив, що Тума породила передчасно і що то сталося від побоїв, які їй завдав командант постерунку. Чоловік пошкодованої звернувся зі скаргою до прокуратури, але кат-поліціянт до цеї пори виконує обовязки громадського сторожа ладу й порядку. А урядові чинники завше твердить, що поліція ніколи і нікого не бє...

МІЖ ЧУЖИНЦЯМИ.

Цими днями трапилась в Анґлії одному подорожникові „з континенту" досить повчаюча подія для тих, що виїзджають перший раз на чужину. Він їхав у поїзді з міста Лідс до Ланкашір. По дорозі мусів пересідатись, а коли приїхав на місце, оповів свому знайомому те, що бачив на стації. А саме: ворожа армія наближується до міста. Вона всіла з шумом до поїзду; жовніри розмовляли незрозумілою для нього мовою. Чутка рознеслась блискавкою по місті! Який переляк! Щойно син господаря розяснив цю тайну: нині відбувається великий „меч" двох мячевих дружин. Дружина з Лідс була одягнена так, що справді подобала на армію. А мова, якою розмовляла, це був йоркшірський діялект, який чужинець чув уперше в своїм житті.

БОРОТЬБА ЗА СТЕМПСИ.

ПАРИЖ, 30. грудня. — Біля суезкого каналу на противному боці від порту Сейд побудовано нове бизнесове місто Порт Фуад. Почтовий уряд оголосив, що через два дні буде продавати памяткові марки з приводу отворення порту. Перед відчиненням почтового офісу зібралася величезна товпа народу, яка ждала на ту хвилю, коли зможе дістатися до уряду. Люде ждали так через 24 годин, а то й більше. А коли відчинено двері, люде почали пхатися і видирати одні другим місця. Прийшло до бійки, серед якої забито 5 людей на місци а многих покалічено.

Ті, що купили марки, продавали їх сейчас з добрим заробком, бо на одній марці можна було заробити $50 і більше.

УКРАЇНСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ — У СТРИЮ...

В деяких політичних колах ходять вісти, що уряд Пілсудського, щоб вивязатися якось з міжнародного зобовязання, задумує приступити до оснування українського університету — в Стрию. За тим є нібито і віцепрем. Бартель і мін. Моравчевський. Університет мав би складатися з двох факультетів: правничого і фільософічного. Отже знов нова качка...

КРІВАВА СУТИЧКА МІЖ ФАШИСТАМИ І ВІЙСЬКОМ.

З Ґенуї доносять, що прийшло там до кривавої сутички між військом і фашистівською міліцією. Фашистівський офіцир вдарив був в лице жовніра за те, що той не поздоровив його по припису. Жовнір пожалівся свойому полковникови, і той завізвав фашиста виправдатися. Дійшло між обома до гострої виміни слів, в часі чого фашист вдарив полковника в лице шпіцрутою зі словами: „Так навчив нас Мусоліні реаґувати на безличність".

У відповідь полковник стрілив і забив фашиста на місці.

Фашистівська орґанізація в Ґенуї, довідавшись про смерть свого старшини, зробила наступ на казарми. Полилась кров, по обох сторонах багато ранених.

ЧЕРГОВІ ПОСТАНОВИ ВУФКУ.

Редакційний сектор ВУФКУ недавно передав до постановки такі сценарії, затверджені вищою репертуарною радою Наркомосу:

„Кармелюк" — сценарій О. Копиленка, „Житлоплоща й аліменти" — сценарій Левітіної, „Гаврош" — за Гюго, сценарій Архушкова і Болтовцева — коротко-метражний дитячий сценарій.

Крім того в портфелі ВУФКУ є кілька нових сценаріїв, підготовлених до затвердження; серед них „УСРР" — Борзаковського, Гануся" — за оповіданням Мизерницького — сц. Бузька; „Вітер зі Сходу" — Панченка й Хоткевича, „Серце й події" — сц. Плужника і Підмогильного, „Слово о полку Ігоревім" — сц. Загула і Ярошенка, „Муть" сц. Лідова, „Лицарі буднів" — сц. Майського, „Черевики" — Гуревича.

ЧИ НА ТО НЕМА РАДИ?

Справа емеритур для бувших австр. функціонарів не сходить з порядку дня. Сотки Українців зосталися на вулиці і Польща проти виразних міжнародніх зобовязань емеритур не виплачує. Напр.: Лев Костишок, вислужений австр. підстаршина і 6-літний визначний дозорець в Станиславові, Петро Грицюк, що 16 літ прослужив в австр. жандармерії, і Гучак Вол., що 12 літ прослужив при старостві, їх не хочуть прийняти до служби, ані не думають виплачувати їм емеритури. Слід комусь звернутися з тими справами до тих, супроти кого Польща затягнула зобовязання — емеритури платити.

ЖІНОЧИЙ КОНҐРЕС В ЧІЛІ.

В Сантяго, Чілі, відбувся перший жіночий конґрес, скликаний тамошньою жіночою демократичною орґанізацією. Предметом нарад були головно справи освітні. В своїх резолюціях конґрес висказався за піднесення загальної освіти чілійських жінок, як також за зверненням спіцяльної уваги на суспільне і політичне освідомлення.

ПАПСЬКИЙ НУНЦІЙ ХВАЛИТЬ ФРАНЦІЮ

ПАРИЖ, 2. січня. — Зі всіх новорічних промов найбільшу сензацію викликала в Европі промова папського нунція на новорічнім принятю в елізейській палаті. Ціла промова була звернена в сторону мирової політики Франції і підносила заслуги французького міністра заграничних справ Бріянда. Була вона виголошена, як це є в звичаю, по попереднім порозумінню з представниками других держав, які були на тім святі.

В промові тій, як це загально підносять, не ходило так о те, щоби похвалити Францію, як щоби передати в той спосіб благословенство папи на французько-німецьке зближення.

Промова та буде мати далекосяге значіння, бо девять десятих населення Франції становлять католики. А до того ґенерал Кастельно, голова католицької Ліґи, був одним з найбільш завзятих противників політики Бріянда і згоди з Німеччиною. Тепер ситуація цілком змінюється.

Всі часописи підносять вагу промови нунція, а ліві сміються вже з Бріянда і кажуть, що що доброго, а то зачислять його ще до святих. Сам же Бріянд відомий з того, що всегда був завзятим приклонником розділу церкви від держави.

Промова нунція відобється рівнож і в Німеччині і скріпить становище Штреземана, бо могуча католицька партія, яка держить центр і рішає про судьбу ледви чи не кождого уряду, буде тепер попирати Штреземана.

1926 РІК — ДОБРИЙ РІК, КАЖЕ БРІЯНД.

ПАРИЖ, 2. січня. — Аристид Брієнд висказався перед кореспондентами про минулий рік з похвалою, називаючи його добрим роком. А не можна його назвати злим вже з того одного згляду, що він приніс світови Льокарно, а з ним і замирення між Францією і Німеччиною. 1926 рік поклав такі тривкі основи під світовий мир, що вони залишуться на довгі, а може і вічні часи. В тій великій мировій праці належиться велике і почесне місце Німеччині, яка пішла шукати мира дорогою переговорів, а залишила дорогу сили. Бріянд підніс, що Франція була і залишилася надалі щирою приятелькою Італії, а ті інциденти, які мали місце в послідних часах, не заважать на приязних відносинах між обома народами.

Що до Хін по словам Бріянда становище Франції таке: Франція буде боронити своїх правних інтересів, але в ніякому разі не буде вмішуватися в нутрішні справи Хін та не буде спинювати того національного руху, який зміряє до здобуття повної незалежности Хін. Франція не буде попирати ніякої партії ні не зробить нічого, щоби розбивало єдність Хін.

ХТО ЗАСЛУЖИВСЯ БІЛЯ ТЕЛЕФОНУ ЧЕРЕЗ АТЛЯНТИК.

ЛОНДОН, 2. січня. — З приводу наближаючоїся хвилі, коли буде отворена телефонічна лінія між Лондоном а Ню Йорком, признають Америці великі заслуги на науковім поли в справі дослідів над телефоном. Без американського телефонічно-телеграфічного департаменту, в якім працюють тисячі науково підготовлених робітників, які невпинно ведуть досліди, не можна було би навіть подумати про телефон через море.

БОРОТЬБА СЛІПОГО З КУЛЯВИМ.

БРАЙТОН, Анґлія, 2. січня. — Сліпий капітан боксувався з майором, який мав тільки одну ногу. Оба вони воєнні ветерани, а боролися на дохід шпиталя.

Капітан Доврі поборов майора. Всіх здивувало те, як він міг бачити удари противника. Капітан заявив, що він виробив собі дуже добре, втративши зір, шестий змисл, який заступає йому вповні зір. Після віддиху противника він добре відчував, з якої сторони має впасти на него удар.

НЕМА ПОЛІҐАМІЇ В ТУРКЕСТАНІ.

САМАРКАНД, Російський Туркестан, 2. січня. — Минули щасливі часи, коли емір Бухари міг мати по 300 жінок, а другі по дещо менше. Тепер годі дістати і удержати одну жінку. А до того ціна жінки, яку тут треба купити, виносить від 500 до 5000 рублів. А це великанська сума на теперішні тяжкі часи. Магомедани спроваджують тепер жінки звідки попало і женяться з Московками і християнками.

БУДЕМО БАЧИТИ ОБРАЗИ ЧЕРЕЗ ОКЕАН.

ЛОНДОН, 1. січня. — Новий рік принесе світови небувалий винахід т. зв. „електричне око", або телевізію. Винайшов це молодий шкотський винахідчик Берд. Цей винахід буде так само славним, як винахід Марконія. При помочи винайденого приладу буде можна бачити на довгу просторонь, а навіть через океан, живі образи. Винахідчик каже, що не мине богато часу, як будуть продавати апарати за $150, при помочи яких буде можна оглядати предмети і особи на другім боці океану. Цей апарат буде відгравати величезну ролю підчас війни, бо при його помочи буде можна пізнати кождий рух неприятеля.

ДОМАГАЮТЬСЯ ЗНЕСЕННЯ ДИКТАТУРИ.

МАДРИД, 1. серпня. — Новорічні желання, які передають тутешні часописи, висказують загальне бажання народа, щоби вже раз покінчити з диктатурою, а вернути до парляментарної системи. Диктатура є непотрібна, бо в краю панує цілковитий спокій і нема причини держати цензуру та замикати уста публичній опінії і народним інституціям.

При всякій нагоді складаймо жертви на Сиротинець-Захист Українського Народного Союза.

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:
Three cents a copy.

One year	$ 7.00
Six months	$ 3.75
Three months	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:	
One year	$10.00
Six months	$ 5.00
Three months	$ 2.75

ПЕРЕДПЛАТА:
Поодиноке число три центи.

На рік	$ 7.00
На пів року	$ 3.75
На три місяці	$ 2.00
В Джерзи Сіті і Заграницею:	
На рік	$10.00
На пів року	$ 5.00
На три місяці	$ 2.75

За оголошення редакція не відповідає.
Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ЗА СВОЮ КРОВ

Під таким заголовком помістив Іван Герасимович статтю в справі Рідної Школи, додаючи їй мотто: Поневолени йнарід, що поставить на ноги своє рідне шкільництво — одержить ключі від своєї тюрми. В тій статті згадується далі про те, що великий польський письменник Серошевскі мав у Львові виклад, в якім доказував, що поневолена нація може скинути з себе чуже ярмо, коли в найширших своїх масах витворить т. зв. релігію вітчини. А цієї національної свідомости, цієї релігії вітчини не може подати поневолений нації нація пануюча. Подати її може єдино тільки своя рідна школа. Без цієї релігії вітчини не було би визволення Польщі, не було би обєднання розкинених і зажертих між собою італійських земель в одну соборну італійську державу. Без такої релігії вітчини, каже п. Герасимович, не може прийти і до нашого дійсного національного обєднання і нашої української державности. З того то й видно, як велике значіннє має для нас Рідна Школа на західно-українських землях. Бо кромі Рідної Школи не маємо тепер властиво ніяких других українських шкіл, а є тільки польські або утраквістичні, які на ділі є рівнож наскрізь польськими. Всі школи поза Рідною Школою ширять на Західній Україні релігію вітчини та тільки на жаль релігію польської вітчини а не української.

Тому то треба нам всіх сил доложити, щоби не тільки задержати наше приватне шкільництво, але ще його всіми силами поширити, бо воно одно є українське.

Як відомо, Рідна Школа спирається виключно на добровільних вільних датках нашої суспільности. Головний дохід, який становить підставу її цілорічної екзистенції, це Коляда. Вона рішає кождого року про те, чи буде істнувати Рідна Школа чи ні.

Польща перебрала в спадщині на західно-українських землях 3662 українських шкіл. За короткий час її панування остало з тих шкіл українськими тільки 867. Так подає польська урядова статистика. Але й ті оставші школи є тільки по офіціяльній назві українськими, бо по суті це школи рівнож польські, в яких вчать польські учителі і учительки наших дітей співати польські пісні, в яких зветься наших Січових Стрільців дикою чернею, в яких опльовлюється нашу національну боротьбу.

Рідна Школа це тепер одинока наша твердиня на шкільному полі. На її плечах спочиває важкий тягар подбати за душу української дитини, за свою кров. Всі ми мусимо на це памятати і з нагоди Різдвяної Коляди зложити свою традиційну коляду на Рідну Школу й сього року і то більшу, як звичайно, бо більші тепер потреби і більша небезпека з боку польського наступу.

ПОЛЬСЬКИИ ПАДОЛИСТ 1830 Р. ТА УКРАЇНСЬКИЙ 1918 Р.

(Оригінальна надіслана стаття).

(Докінченне).

Та вступна стаття „Польскі Збройної" — є вправді для нас великим ударом в лице, але заразом і учить нас немало, хоть — на превеликий жаль о 8 літ запізно!

Щодо удару в лице, то я не бачу того удару в таких крепких словечках, як „барбажиньске горди"— але в тім відкритю властивого стану річий, як він представлявся у Львові в часі від 1. до 22. падолиста 1918 року. Виходить — що наші сили були два рази більші від польських, що ще 10-го падолиста Поляки думали про „корисні услівя" — отже очивидно услівя піддання — і в тій цілі пуджали Українців при „переговорах" ріжними страхами та неістнуючою тоді своєю силою; що врешті — два рази сильніші Українці, маючі безпосередно за собою запілле з невичерпаними засобами в людях — дались застрашити зручним маневром ворога, котрий сам вже стояв під враженням, що йому бої з 21. падолиста — хотя і відсіч наспіла — не повелися!

І доси не вияснено, хто властиво спричинив передчасне полишення Львова, як і це — хто то позволив на впущенне польського потягу до обложеного міста — буцім то з харчем для цивільної людности (який-же ідіотизм!) а властиво з харчами для всіх, отже і для війська, та з муніцією і зброєю*) як

*) Тих поїздів — кажуть — було більше!

далеко сягає всесвітна історія — було одним з головних завдань облягаючих — виголодити обложене місто і це очивидно відносилося до всьої обложеної людности. Коли би десь у світі лучилася така чудасія, що цивільні звідкись роздобули харчі — то преці було би прямо обовязком війська в них — бодай частину тих харчів для себе відобрати. Таж перше право мають ті, що боряться, а не ті, що лиш придивляються. Але наші, видно, цілком з глуздів впали, годячися на ввіз харчів, навіть не маючи до того ніякої можности зконтролювати, чи це лиш харчі були. Впрочім знана річ, що голод цивілів — деморалізує і само військо і що це є головним атутом в руках облягаючих.

І та справа не є ще доси вияснена — але то є безумовно ясним вже хотя би з наведеної тут нами статті, що Українці були близькі побіди та обсадження цілого Львова, і що лише далися ввести в блуд хитрим маневром Ляхів.

Утрата Львова була тяжким ударом для цілої нашої визвольної боротьби. Львів вправді з огляду стратегічного не відограв такої преважної ролі — але втрата його була для нас великим погромом моральним; вона просто підривала відразу всю віру в нашу остаточну побіду!

А чи то лиш один наш промах — це передчасне залишення Львова? А це, що маючи отверту дорогу до Мадярщини, ми — маючи величезні запаси нафти в наших руках — не постарались о нові запаси муніції, хотя тоді від мадярських комуністів можна було дістати її цілими потягами?!

Правда і це, що тодішний наш уряд вислав відповідну комісію на Мадярщину і дальше — але як вона справилася, що вона привезла, що путнього позискала — це доси не вияснено. Головні діячі і винуватці мовчать і не знати, коли властиво вийде правда на верх!

Можемо мати однак одну — впрочім дуже сумну — потіху: і другим народам не приходило легко визволення з неволі.

Я власне тому й представив в попередних статтях обширнійше справу польського повстання з 1830—1831 р. — Шкода лише, що наші провідники в 1918 р. не мали, як видно, поняття про історію того повстання, та чому воно провалилося.

Воно-ж перевалилося головно через „пе-ре-го-во-ри", подібно, як через них і ми так много втратили. До „переговорів" береться той, хто зле стоїть, бо хто добре стоїть, тому переговорів не треба: цей противно — баччучи слабість противника пропонуючого „переговори" — тим острійше повинен всісти йому на карк.

Але сталося — як сталося ще много инших дурниць. Історія не повторяється дословно ніколи, хотя нераз бувають ситуації дуже подібні до давніших, так що належало би користати з того, що давнійші події нас навчили. Однакож треба про ті події передовсім знати — а ми ніколи не відзначилися великим знаннем ні своєї власної, ні чужої історії.

У всякому разі ані така нагода як Полякам в р. 1830, ані така як нам в р. 1918, вже так скоро нам не лучиться, зосібна — на Західній Україні. Ляхи взагалі не допускають до офіцирських шарж Українців — хиба лиш рішучих і випробуваних ренегатів.

Тактика нашої боротьби на Західній Україні мусить бути спеціяльно усталена і цілком нові методи боротьби мусять бути приноровлені.

Нашим щастем в нещастю є, що президент Петрушевич „не похилив в низ прапора, а держить його високо" — сказавши словами Богдана Лепкого. В оголошенім недавно маніфесті до краю під заголовком: „Моє становище", він каже виразно таке:

„Я стояв і стою по стороні непримиримости, по стороні партій і політичних напрямків, яких програма і тактика не оставляють що до їх непримиримости супроти Польщі ніякого сумніву".

У всякому разі маємо наш революційний, заграничний центр під проводом людини випрубуваної та неподатливої, — і округ неї мусимо групувати всіх наших борців о визволенне з ляцького ярма. А мусить се тим скорше і тим енергічнійше бути переведене, що в краю вже завадто сміло підіймає в гору голову хрунівство.

Але це вже інша справа і осібно її треба обговорити. Ніякий визвольний рух не обійшовся без ренегатів і зрадників: були вони і у Поляків, і у Ітадійців і у Мадярів. Шануючі себе народи — уміли однак своїх зрадників безпощадно карати. — Вірмо, що і наш народ не пустить нікому національної зради безкарно.

Були у нас местники у 1922 році — знайдуться вони і тепер.

Юрій Горовенко.

ПАН „КОМІСАР" БЕНКЕТУЄ.

Польський комісар „руського" Народнього Дому п. Лев Черкавський, не могучи приєднати собі сторонників грішми, постановив зробити це „бенкетами". Ото в минулий вівторок устроїв в салях Краківського готелю бенкет для своїх сторонників, котрих назбиралося до 30 осіб. Явилися всі члени його „гаражу", члени видаваної ним газети „Голос Народа", іменований ним директор гімназії Вербицький, екс-православний епископ з Америки Адам Филиповський і для безпеки прокуратор Савуляк. Бавилися весело, а коли прийшло платити, показалося, що вже все заплачено, лише ніхто не знав, хто платив. Цікаво, звідки беруться на ці бенкети гроші?

КОЛЯДИ І ЩЕДРІВКИ

35 ЦЕНТІВ.
ВЕЛИКИЙ ЗБІРНИК КОЛЯД, під нотами, 50 цент.

ХРИСТОС РОДИВСЯ, коляди на Різдво Христове на фортепян, разом зі словами. Зложив Д. Січинський.
Ціна 75 центів.

РІЗДВЯНІ КАРТКИ по 5 шт.
ЛИСТОВИЙ ПАПІР, зі желанням на Рождество Христове, 10 центів.
ЛИСТОВИЙ ПАПІР, з образцем вертепа і желанням Різдвяних Свят ..... 15 ц.
Замовлення слати на адресу:
„SVOBODA"
83 Grand St., Jersey City, N. J.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ВРАЖІННЯ З ЦЕРКОВНОГО КОНГЕСУ.

Конгрес українських греко-католицьких церков, що відбувся в Филаделфії послідної середи, був для мене великою несподіванкою. Я признаюся до сего зовсім отверто. Буя я вже в своїм життю на богато конгресах і на богато конвенціях, і з чистою совістю скажу, що ще ні один не вразив мене так глибоко, як сей конгрес українських церковних громад.

Я був на ньому секретарем і, записуючи протокол, я вже мусів добре слідити за кождим словом бесідників і президії, і мені добре врізалося в память кожде слово, яке впало на ньому. Я старався записати кожде важне слово, але я певний, що мені признасть кождий, хто колинебудь секретарював на якімсь конгресі, або хочби вічу, що секретар такого великого збору, що треває цілий день, при найліпшій воли не потрафить перенести на папір те все, що на конгресі діялося.

Найважнійше, навіть найкращий секретар, хочби навіть записував усе стенографічно, не потрафить перенести на папір того настрою, який був на конгресі. Ось тому я, на бажанне редакції, збираюся осьтут поділитися з читачами Свободи зі своїми враженнями, які я виніс з конгресу.

Як я сказав, конгрес був для мене великою несподіванкою. Я ще не памятаю так поважних нарад. Я сподівався, що люди будуть заховуватися на конгресі як на вічу. Що там виступлять бесідники, які скажуть горячі промови, від яких займуться наші серця сильним огнем, який відтак спалахне так само скоро, як він займеться. Я боявся, що на конгресі буде горіти огонь, але соломяний огонь.

І мені прийшлося розчаруватись в моїх чорних сподіваннях. На самому початку нарад я побачив, що всі учасники конгресу зрозуміли, що вони не прийшли на віче, але на конгрес. Промовці говорили не криком, але спокійно, розважно. Дивлячися на їх напружені, але спокійні лиця, я бачив, що кождий з них відчуває вагу хвилі. Ніхто не важився на легкі слова, на демагогічні кличі. Не було крикливих пропозицій, була розвага й спокій. Кілько разів піднісся голос за різким виступом сейчас вставали люди й питалися: Гарно, що ми ухвалимо різкий виступ, але скілько людий відтак рішиться на сей ризиковний крок? Чи не ліпше підождати, заким справа назріє, заким народ краще підготовиться, щоби не було розбиття, щоби йшли всі разом?

В ухвалах через те ніхто не побачить радикальних змін. В них нема великих зривів. Ніхто видно не хотів зривати зовсім раз на все з тим, що було. Я певний, що з конгресу будуть невдоволені ті, які сподівалися, що конгрес розібє нашу церкву та прилучить її до якогось нового звязку. І я думаю, що в сьому власне є великий поступ у нашім народі, який усе знав лишень один спосіб на організаційні хороби: втекти від організації, розбити її. Нині наші люди дозріли настільки, що вони вже не хочуть покидати організації, але лишаються в ній, щоби там у її середині боротися за свої права.

Ми лишаємося в старій організації, але ми жадаємо від неї, щоби вона признала нам права, які нам були застережені умовами, та права, які вона признає другим народам. Ми ніяк не дозволимо відобрати нам належні нам права. Ми будемо вживати всіх способів, щоби добитися рівноправности, але горе тим, що захотілиби нам сих слушних прав відмовити. Всякий, хто слухав промов бесідників на конгресі, чув, як твердо і непохитно во-

Михайло Болотнянський.

ПРЕЧИСТА В ПОЛУМІ

Юру найшли під скелею мертвого з розбитою головою. Він пас вівці і певно пошпотався, упав на діл і згинув на місци. Але що там пас вівці і Петро, то всі люде вірили, що він скинув Юру зі скелі. Підозривали тому, що оба леґіні любилися в тій самій красуні Анниці.

Ці балачки й були причиною, що жандарм арештував Петра. Петро кричав наче божевільний, присягався, що він невинний та навіть нічого не знав про страшну смерть Юри, він навіть не стрічав Юри. Але були люде, які знали, що оба леґіні рівночасно вигнали вівці. Щоправда, не могли знати, чи оба там угорі стрінулися. І вбивство і нещасливий припадок були можливі. Петро признався, що через дівчину не приятелював із Юрою, але й не зорогував. Присягався, що про такий злочин, як убивство, ніколи навіть і не подумав. Не помогло нїщо, замкнули Петра в арешті. Кілька місяців мусів перебути, вижидаючи розправи. На розправу покликали й Анницю. Вона могла лише стільки сказати, що не конче могла стерпіти Юру, а рішучо воліла Петра. Про те, щоби Петро носився з думкою вбити товариша, такого він її ніколи не говорив. Петра увільнили з причини недостачі його вини. Оправданий був перед судом, але не перед людьми. Люде сторонили від Петра наче від прокаженого, гляділи на нього а під лоба. Навіть його колишні приятелі не хотіли з ним мати нічого до діла. Як Петро знову перший раз вступив до корчми, всі присутні замовкли, гляділи на нього понуро. Колиж він хотів сісти до стола, всі заразо повставали.

— Гей, люде, що ви хочете в мене? Я не є ніякий вбийник! — скрикнув він до них.

Але вони навіть не поглянули на Петра, а кождий таки стоячки допив свою чарку горівки чи склянку пива. Та найбільше сердило Петра, що Анниця, хоч стільки присягався їй, що він невинний, наслідком дотинків своєї неньки і свояків, також стала сторонити від нього. Він бачив із її сумних очей, що робила це з болем серця. Робила так, бо боялася неньчиних погроз.

На найближчі вечерниці Петро також постановив піти. Чиж йому не бавитися в молодих літах, уже невеселим бути, лише тому, що на нього тяжіло підозріння? І він рішучо вибрався на вечерниці. Зараз перші, старші люде, що стрінули його, як зміряв до хати на краю села, до якої сходилася молодь на вечерниці, — питалися: „Що-о? Пому танець в голові?"

— Якого чорта хочете! Чого вчепилися мене!

Може й був би кинувся на котрогось, але опамятався і пішов дальше.

Як прийшов у хату, в якій вже танцювали пари, схопив першу-ліпшу дівчину, щоби пуститися з нею у танець. Дівчина з вереском вирвалася Петрові й скрилася поза плечима товаришок.

— Чого боїшся, дурна! — крикнув на неї Петро. — Я хотів лише пожартувати!

Він відвернувся і вийшов із хати. На дворі була темна, парна ніч. Хтось скрадався за ним, а там і схопив його за руку. Петро вже стиснув пястук до оборони, та оборона була непотрібна. То Анниця схопила його за руку й розплакалася:

— Коби я мала бодай один знак! Знак, з якого неня і люде бачилиби, що то не ти вбив Юру! — говорила крізь сльози.

Петро, в якому вже аж кипіло зі злости, тепер розсердився і на Анницю, вирвався з її руки і пішов скорою ходою, не сказав ні слова. Вона стояла посеред дороги, аж заходилася від плачу. На вечерниці вже не вертала. Пішла стрімкою стежиною вгору. Під горою, серед нічної темряви бовваніла темна маса. То була церква. В церкві тій був образ Пречистої, природної величини. Образови приписували чудотворну силу, приходили із далеких сторін. Тепер двері церковні були зачинені. Дівчина вклякла на порозі і крізь оковані двері молилася до образу Пресвятої Діви, чоло притулила до зимного заліза. Довкола була темна ніч. А там гень у долі, далеко видніло світло. То її товаришки бавилися ще на вечерницях. „Дай знак, Пречиста!" благала дівчина перед зачиненими дверми.

Але вона мусіла вертати. Дорога до дому була ще темніша як сюди. Тяжкі хмари робили нічний обрій ще темнішим. У воздусі було парно. Тихий грохіт віщував бурю. Анниці зробилось якось лячно, вона пустилася бігти. Але ті, що були на вечерницях, не робили собі ніщо з надходячої бурі, танцювали, сміялися. Нараз — сильний лоскіт, наче якась могуча рука, потряс горами, наче скеля розкололася. Потім грізний відгомін покотився по гірських стінах. Понад долиною перебігла лискавка. На малу хвилиночку розяснилося наче в день. Музика в хаті на краю села затихла. Танцюючі пари розбіглися. Грім далі гремів, лискавки лискали на неспокійному небі. Люде повибігали з хати, в якій відбувались вечерниці.

— Десь грім ударив! — говорили вони. — Хтось крикнув, щоби не гаяти часу і бігти далі. Нараз роздався жіночий голос:

— Ісусе! Таж то церква горить!

Облита огненним світлом вирипула нараз церква із темряви. Люде з криком бігли далі, зміряли до шопи, в якій була громадська сикавка. В суматосі годі було найти ключ. Усі кричали, сварилися, галаслива. Кількох спокійних виломило двері. Чоловіки працювали, жінки хотіли командувати, але їх відігнали. Жінки балакали. Дощу все ще не було, що пригасив би пожежу, а сикавку витягнути під гору було тяжко.

Ось зявився і старенький священик. Ішов підпираючись палицею, як міг скоро. За ним ішов його наймит. Вкінці і сикавка була на місці. „Розступіться!" Жінки розскочилися. Кількох притомніших ухопились один одного за руку, утворили живий ланцюг, щоби нікого не припускати за близько, аби спадаючі бельки не зранили кого. Крізь церковні вікна добувалося вже ясне полумя.

— Образ Пречистої! — бідкав старенький священик.

Кількох людей виважило церковні двері. Горяче полумя бухнуло зі середини. Священик хотів іти до середини, рятувати образ Пречистої. Люде задержали його. „Ікона! Пустіть же мене!" просив він. Пленчистий селянин перетиснувся наперед, пробував увійти до середини. Але зараз подався назад із обсмаленою бородою. Ніхто вже після нього не важився ввійти до середини.

Зі села збігалося все більше людей. Крізь вікна побачили вони горіючу церкву. В товпі чути було лише жалісне слово: „Образ!"

Нараз через товпу пересістався якийсь чоловік і одним скоком пропав у церковних дверях серед диму і полумя. „Хто то?" — пронеслось питання з уст до уст. Тепер, як знали, що там у середині людина, запанувала мертва тишина. Всі ждали зі запертим духом.

Одна, що стояла посеред жінок, пізнала, хто то кинувся в огонь до церкви. Вона з плачем кинулася до церковних дверей: „То Петро!" Люде випрямилися. Зі здивуванням перешіптувалися: Петро? Гарасимлюків?! Він?" Потім знову мертва тишина. Чути було лише тріскіт огню і шипіт тонкої струї води з вужа сикавки.

Жінки перепустили Анницю. Бо то вона розпізнала Петра, отже мала право ждати вперед, щоби перш бачила його, колиб пощастило йому видістатися з огню. „Він уже не вернеться!" — голосила Анниця і впялила очи в двері, за якими була смерть.

Нараз побачила як із середини похитуючись наближається до дверей чудотворний образ Пречистої. Держав його перед собою наче щит. Люде прискочили до нього, взяли в Петра образ. Священик прийняв, а за ним і люде. Молилися до неушкодженого образу, біля якого стояв Петро Гарасимлюк, що вирятував образ із огню. В горлі йому свистало. Сам він не поранився ані не попікся, лише обсмалився трохи. Після молитви Анниця сказала: „Люде! То був божий знак! Йому Бог позволив вирятувати ікону Пречистої! Колиж так, то не можливо, щоби він був злий!" Тут священик подав руку Петрови і сказав: „Ні, люде, він не може бути злий!" Тепер усі обступили парубка.

За рік село відбудувало церкву, все наново й гарно. Гарного, погідного дня відбулась там перша служба божа і перше вінчання і шлюб Гарасимлюкового Петра й Анниці. Перед лагідно усміхненим образом Пречистої старенький священик злучив їх руки на ціле життя.

„ЦАРІВНА"
ПОВІСТЬ
написав ОЛЬГА КОБИЛЯНСЬКА
Ціна $2.00.
Можна набути в Книгарні „Свободи"
"SVOBODA"
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.

ни були рішені постояти за свої права. Вони були готові навіть просити, щоби лишень всім, у кого ще якийнебудь сумнів може бути у слушність справи, доказати ділом, що наша справа чиста, наші домагання оправдані, але коли всі їх найпоміркованнійші заходи покінчать невдачею, тоді сі самі люди, які ще нині готові на просьби, встануть завтра до боротьби другими способами. Вірних католиків Українців образив заряд церкви, наславши їм проти їх волі наставників з буком, щоби правити нами, як нравиться худобою. Як правдиві християни замісць відповідати ударом на удар, ми звернулися з християнською порадою признати нам наші права. Ми сподіємося, що нам сі права будуть дані. Колиб однак сталося інакше, то ми нині мусимо остерегти тих, що нас ображають, щоби вони не перетягали струни нашої терпеливости, бо нам терпець може легко урватися. Я бачив на учасниках конгресу велику терпеливість, але й велику рішучість. Вони все йдуть у парі. Колиб делеґати легко запалювалися соломяним огнем, то сей огонь самий собою погасби дуже легко й скоро. Колиж делеґати в собі душили все, що могло спалахнути соломяним огнем, то я знаю, і кождий се знає, що як сего рода люди розпаляться огнем, то сього огню вже ніхто не вгасить.

Конгрес повзяв важні й рішучі ухвали, яких переведенне в житте не легка справа. Для переведення в життя сих постанов, для виборення нашому народови належних йому прав, для захорони його перед гнетом ворогів, покликано комітет. Комітет сей має тепер уповажненне для сеї оборони наших прав на церковнім поли. Я певний, що комітет буде працювати щиро для сповнення обовязків, на нього наложених. Однак для довершення сього діла треба помочи й співпраці зі сторони церковних громад, від народа. При допомозі народа комітет зможе довершити діла.

Осип Логин,
Джерзи Сити, Н. Дж.

—o—

НЕ НАРІКАЙМО НА ДРУГИХ, АЛЕ НА СЕБЕ.

Я радо читаю Голоси Читачів і мені серце радується, як я бачу, як наші люди розбирають всякі справи, навчаються розуму, як дивитися на ріжні питання, як іти слідами других народів, як боронити своїх прав.

Однак, читаючи Голоси Читачів, мені рівночасно приходить на думку й друге. Є такі люди, які пишуть острі „Голоси Читачів" але не виконують своїх власних порад. Не один скаже мудре слово, і на тім скінчиться. За словом нічого більше нема. Немовби голим словом все зробиться.

Читаю нарікання від ріжних людий, на епископів, що вони пішли на польську службу, ломлять наші права, переводять наш нарід на латинський обряд, а тим самим польщать і винародовлюють. Відтак читаю голоси проти священиків, що вони не навчають народа боротьби, але вчать гнутися по рабськи перед всяким паном-Ляхом та ляцьким висланником.

Здається, що всі того рода нарікання не варта й торби січки. Пощо нарікати на других, коли тут властиво треба звернути нарікання на себе? Пощо казати, що ми безрадні, коли в нас дуже добра рада на все те лихо, на всіх наших біскупів і і всіх наших священиків-ляхоманів? Певно, що як довго ми будемо говорити й на говоренню все кінчити, так довго ми певно не будемо мати ніякого способу зарадити лихови. Але перейдім ми від слів до діл, то ми скоро найдемо раду.

Маємо приміром злого епископа, то ми легко можемо дати з ним раду, як здержимо йому всяку матеріяльну допомогу. Служить він польському урядови, то ми його можемо післати до польського уряду за кождим разом, як він кличе нас помагати йому.

Те саме можемо зробити й зі священиками, які служать таким ляхоманським епископам. Хто може нам заборонити здержати всякі матеріяльні жертви на піддержанне такого священика? Чи він потрафить видержати довго, як ми йому се зробимо? Читайте історію, а побачите, що навіть королі не могли видержати, як піддані змовилися й вийшли на страйк проти них та не дали їм податків. Зробім лишень такий страйк нашим епископам і нашим священикам, що не йдуть з народом, а тільки й сліду буде по них серед нас.

Се буде правдива боротьба. Боротьба ділом, а не словом. Боротьба, яка веде до побіди, а не пуста балаканина, яка до нічого не доводить.

Назар Клопаченко,
Джерзі Сити, Н. Дж.

КАСОВИЙ ЗВІТ ОБЄДНАННЯ

(За місяць грудень 1926).

I. ПРИХІД:

1) З попередного місяця остало	$ 160.96
2) Прихід в грудни	1701.92
Разом	$1862.88

II. РОЗХІД:

а) ВИСИЛКА ДО РІДНОГО КРАЮ:	
1) Інваліди	$500.00
2) На видання творів Іван Франка на руки Наукового Тов. ім. Шевченка	300.00
3) Рідна Школа	200.00
4) Політичні вязні	150.00
5) Сироти	100.00
6) Тов. „Просвіта" у Львові	100.00
7) Стрільцям сухітникам в Штернберк	50.00
8) Тов. ім. Шевченка	75.00
9) На оборону С. Петлюри	50.00
10) На революційний фонд	50.00
11) Вдові по полк. Вітовськім	25.00
12) Кошта пересилки і писем	18.75 $1618.75
б) Кошта ведення канцелярії	25.00
в) Почтова скринка	4.00
г) Кошта дороги	10.00
Разом	$1657.75

III. ЗІСТАВЛЕННЄ:

Прихід в грудни	$1862.88
Розхід	1657.75
Остає в касі з днем 31. грудня, 1926	$205.13

Обєднанне Укр. Організацій в Америці.

Ол. Бабій.

РАБІНДРАНАТ ТАКУР У ПРАЗІ.

—o—

Золота Прага хвилюється. приїхав до неї в гості найбільший поет і фільософ Індії — Такур (Таґоре).

Ця вістка сколихнула й мертвецький спокій української міграції. Всі спішать побачити великого гостя знад Ґангесу.

Найкраща саля в Празі „Люцерна" битком набита. Десята година вранці 10. жовтня, в неділю... Напружена тишина... Чому не надходить... Спізнився? Хворий? Публика хвилюється... Минуло пів години... Неспокійне жадібне вражінь жіноцтво виявляє невдоволення.

І нагло — Він.

У довгій індійській тозі темнорожевого коліру, з довгою бородою велична постать старця фільософа. Підходить на сцену — кидає книжку на стіл... Буря оплесків...

Рабіндранат Такур дякує за оплески індійським звичаєм, складаючи руки на груди... А в кожнім його русі стільки величности, що її не часто стрічається в людей. Звичайно „великі" люде тратять свою велич, коли побачити їх. У Рабіндраната навпаки в ньому не розчаровується ніхто побачивши його. У його особі більше маєстатичности, ніж на його портретах. У ньому справді є щось і з поета і з пророка, щось небуденне. На його чолі справді тавро безсмертя.

Він читає реферат про мистецьку творчість. Читає по англійськи, а один з членів перекладає це на чеське. Реферат — це короткий зміст того, що можна прочитати між рядками творів. Такура.

Для нього творчість — то найвища еманація абсолюту, це доповнення й удосконалення природи, що тужить за досконалостю.

Бтуй творцем, це бути знаряддям Бога, рильцем у його руці.

Тільки через творчість людина стає чоловікобогом, наближається до вічного, тільки творчість — це побіда над аморфнюю матерією, тріюмф духа. Життя коротеє, мистецтво вічне.

Реферат не залишає великого враження, може тому, що про зміст його більшість публики довідується з уст перекладача.

Але тепер надходить найважніша точка: Великий поет читає свої найновіші твори в оригіналі. Зі сцени пливе чарівний струмок поезії індійської країни.

Незабута хвиля! Ніяке перо не в силі передати того враження, яке залишають рецитації Рабіндраната. В його устах його чарівні поезії в прозі набирають такої краси ритму, що ментами забуваєш — чи це дивна гра зачарованого інструменту, чи деклямація людини.

Музика віолінчелі, шелест пралісів Індії, шум Ґангесу — і глибінь релігії браманізму оживає в його слові. Аж в рецитації Такура відчувається, чим стає слово в устах справжнього поета.

Без штучного патосу, без театральних жестів, — просто, щиро, а так величньо, що відразу чуєш всю стихію слова, закуту в його тисячиліттями старої, великої нації. Бо, щоб так говорити, треба мати за собою культуру тисячеліть.

Варто бачити жести рук Такура підчас рецитації.

Так. Тільки така рука могла створити перлини любовної лірики „Садівник".

Тільки ця рука може мати це почуття міри, гармонії, у якій ні одного зайвого слова, згука.

Ніхто не розуміє слів Такура, але чи треба розуміти музику скрипки? Її чується душею... і без потреби Чех перекладає ці твори — грубо, просто...

Найбільші прозаїки, люде з купецькими душами філістрів, вороги поезії, циніки попадають в екстазу, слухаючи рецитацій Рабіндраната.

— Хто не чув Такура, той не знає, що є краса слова, що є мистецтво! — чується скрізь.

— Яка марна, нікчемна вся наша футуристична писанина в порівнанню з поезіями Такура — говорять Українці.

— Яке вульгарне все наше революційне і пролетарське мистецтво. Аж соромно за нас!

Ось тут прийти всім нашим графоманам навчитись шанувати слово, ритм, згук, образ!

— Ні! Поезія це не пережиток. Вона вічна, як вічне життя! — Доказом — Такур.

Навіть ті, що ненавиділи Такура за його квієтистичний світогляд, культ пасивности контемпляції — тепер очаровані.

У богатьох жінок сльози на очах. Поет кінчить, відходить, але публика все тиснеться до сцени і безконечними оплесками примушує Такура вийти ще раз і деклямувати... Жіноцтво вдирається аж на сцену, щоб близько бачити його.

Він деклямує знов.

Ні, це не говорить поет! Це говорить божеська краса устами свого вибранця... Кінець... Поет відходить... Всі вертають із вірою, що життя прекрасне, коли воно родить таку творчість — як поезії Рабіндраната...

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

ПОЗІР! ДЖЕРЗИ СИТІ І ОКОЛИЦЯ! ПОЗІР!

БОРБА АЛЕКСАНДРА ГАРКАВЕНКА

— проти —

Джек Николс

у вівторок 4-го січня 1927 р.

в VICTORY HALL,

York & Henderson St., Jersey City, N. J.

Будуть боротися ще

ЗБИШКО проти МАЗЕПИ

СТЕНКЕ проти БРУНО

Каса буде отворена о год. 6. вечером. ПОЧАТОК 8.15.

1-2 ЖАК ПФЕФЕР, менаджер.

ШКІЛЬНІ КНИЖКИ

ЯКІ МОЖНА НАБУТИ В КНИГАРНІ „СВОБОДИ".

ПЕРША КНИЖЕЧКА (український повістковий Буквар п. Матвійчука)	40 ц.
ДРУГА КНИЖЕЧКА (для другої кляси, п. Матвійчука)	45 ц.
БУКВАР, зладжений п. Д. Андрейком	50 ц.
БУКВАР (Народна Школа)	30 ц.
ЧИТАНКА, друга	30 ц.
ЧИТАНКА, III. і IV.	75 ц.
КОРОТКА ІСТОРІЯ УКРАЇНИ, І. Крипякевича	50 ц.
МАЛА ІСТОРІЯ УКРАЇНИ, написав І. К.	15 ц.
КОРОТКА ІСТОРІЯ БІБЛІЇНА, Старого і Нового Завіта	60 ц.
КАТЕХИЗМ	30 ц.
ПОЧАТКОВА ГЕОГРАФІЯ, Ст. Рудницького	75 ц.

Гроші належить посилати рівночасно з замовленнєм. За посліплатою (С. О. D.) книжок невисилаємо.

„SVOBODA", 83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО СТАРОМУ КРАЄВИ.

—o—

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Січ продовжує збірку на революційну боротьбу.

Пори переслані вже збірки на допомогу революційній боротьбі в старім краю переведено ще малу збірку між членами і симпатиками нюйорських Січей на допомогу пресовому фондови „Українського Революціонера". Зібрано $27 і відослано до Обєднання для висилки в призначене місце.

Січ ім. Б. Хмельницького тої думки, що наше громадянство не повинно забувати на революційну пропаганду, бо це справа першої ваги, особливо в поневоленого народа.

М. Близнак, секр.

—o—

КЛІВЛЕНД, О.

Коляда шкільних дітей.

Шкільні діти зібрали між собою $10 і переслали цю збірку до Обєднання як свою сьогорічну коляду призначену для бідних сиріт в краю.

З тою посилкою переслав о. Левицький $5, а то $2 на Рідну Школу а $3 на тов. „Просвіта". Ця жертва вислана на край замісць висилки святочних желань, згідно з покликом, який був піднесений в „Свободі".

ТРЕНТОН, Н. ДЖ.

Відділ Союза на Інвалідів.

Товариство „Запорожська Січ", від. 245 У. Н. Союза висигнував з нагоди наближаючихся Різдвяних Свят зі своєї каси $10 на допомогу нашим інвалідам в краю.

Квоту ту переслано до Обєднання в Филаделфії.

М. Скоропад.

—o—

ДЖЕРЗІ СІТИ, Н. ДЖ.

Платять народний податок.

Бр. св. Михаїла, від. 157 „Провидіння" переслало до Обєднання титулом народного податку $18.

Свій національний обовязок сповнили слідуючі громадяне: К. Піддубчишин, Н. Бурак, Н. Білик, В. Гаєвий, М. Гаєва і Д. Малейко. Всі зложили по $3.

К. Піддубчишин.

ЖАРТИ.

Одного великого скупаря просить товариш, щоби позичив йому 20 долярів, бо дуже потребує.

— Дуже радо позичив би я вам, але не можу, бо гроші, які я маю, то памятка від мого батька. З такою дорогою памяткою не розлучився би я за ніщо в світі.

—o—

Товариші і товаришки прощали раз улюблену свою приятельку. Всі зявилися на залізничій стації з китицями цвітів. Зганений скупар один-одинокий прийшов без цвітів і каже: Ласкава пані, я боровся зі собою наче лев, чи маю принести вам цвіти, але я побідив льва.

—o—

Той сам скупар має у сусідному місті дім. Про нього говорили: Він щороку іде раз тамгуди і гавкає, щоби заощадити собі на собаці.

—o—

Наполеон питався раз своїх генералів, що світ говоритиме після його смерти. Генерали сушили собі голову, що то відповісти, щоби не вразити Наполеона: Кождий хотів перевисшити свого генерала, дібрати відповідну відповідь. На їх відповіди сказав Наполеон: „Дурниці ви говорите. Світ нічого подібного не скаже, а хіба таке: „Щастя, що він уже помер, а Богу дякувати, що такі люде, як він рідко трапляються!"

—o—

С. Маківка.

В АВТОБУСІ.

—o—

Стогне і пихкотить автобус, біжачи вперед. Як мячики підскакують пасажири на пружинних лавках. За автобусом на мокрій, багнистій шосі залишаються змиєвидні сліди коліс.

Більшість пасажирів дрімає. Тільки двох товстопузих панків крякти́ть та лає на чім світ стоїть дорогу, уряд, порядки.

На лайку викликають їх шосові баюри, потрясаючи панську утробу, так непризвичаєну до поліської їзди.

Але лайка обридає їм, тимбільше, що дорога від того не кращає, і вони помаленьку роспочинають між собою розмову.

— Звідки пан буде? — питається один.

— З Волині.

— Маєток маєте?

— На жаль, ні. Державну службу повню. Як то кажуть, місцеве населення на польськость навертаю.

— А ви?

— Я також на варті... Полісся в руках держу і „тутешню" національність народжую.

— Значить, на одним полі працюємо.

— А як там у вас на Волині?

— Для заграниці кажемо, що все гаразд, а на ділі стара пісня.

— Як так?!

— Та дуже просто: що не зробили, — все не так.

— А багато робите?

— Все, що тільки потрібно для нас.

— А саме?

— Упорядкували вязниці і заселили їх вщерть. Та що там вщерть — заповнили, як бочку оселедцями.

Політичну розвідку поставили так, що й самі не завсіди пізнаємо своїх людей.

Гріш притяг нам на услуги панів, підпанків. Частина попів і попадянок нас любить, а бувші атамани вірно служать.

Поліцію до порядку привели. Вона у нас, як лялька. Одіта і взута гарно. Знається на ріжних протоколах, ревізіях, навіть у побоях тямить.

А вже разом з агентами „дефензиви" так всяку політичну „крамолу" рознюхає, хоч би її навіть і не було.

Ну, а там вже діло, як по маслі...

По всіх урядах порядок взірцевий. На всіх дверях вивіски. По всіх кімнатах праця.

— А як швидко полагоджується справа?

— Як які. Близші до нас негайно, а решта мусить під сукном випокутуватися.

Машинки українські маємо.

Але, річ відома, на них не пишемо: то нам не на руку.

По всіх селах школи. Рахуються вони польсько-українськими, а на ділі польські. Стане там хтось турбуватись про українське шкільництво...

Нам потрібне польське і від того не відступимо ані кроку.

А то, що люде домагаються, то для нас плевака не варто. На декларації маємо контр-декларації.

Брак їх, то повертаємо до перероблення. Коли того брак, то спільне прохання розбиваємо на окремі прохання і з поворотом.

А то тягнеться безконечно. Землькою вічно тішимо, а дулю під ніс завсіди тичемо.

— Чи політикують Волиняки?

А так. Для припинення політики, здається, на Волині і Мусоліні нічого би не вдіяв.

Політиканство шириться, як зараза.

Спершу хотіли України. А тепер розбилися на партії. Одні кажуть — давай Україну, а другі селянсько-робітничу Україну.

— І котрих більше?

Останніх тьма-тьмущая.

Ніякі репресії не помагають; ростуть, як гриби після дощу.

— А чи нами там задоволені?

Задоволення їх назву їхнім прислівям: „Пани крешуть, а селяне лоби чешуть".

— А як при зустрічі поводяться?

Коли йому чогось треба, то зовсім добрий чоловік; кланяється по нашому, намагається говорити по нашому. Не вміють тільки говорити „слуга уніжони" та „цілую руці та нозі".

Колиж нема йому в нас потреби, то не помічає нас, пошопоче з сусідом. Але що він там каже, то хат його зна. Як рівно не трудно відгадати гавкання їхніх псів на нас.

В цім шоноті та гавканні криється щось таємного, для нас незрозумілого. А у вас як?

— Те-ж саме лихо. Хиба можу додати, що я ще маю кхопоту цілу голову з українством.

Ви-ж хиба знаєте, що нашим завданням є — не допустити на Поліссю свідомости, що населення там українське. То для нас загибель. Тоді Українців в Польщі булоби стільки, як і нас. Думали ми довго, як вийти з прикрого становища і нарешті вирішили утворити окрему націю, „тутешню".

З початку діло йшло гладко: при всіх переписях писалося, коли не „Поляк", то „тутешній".

А як вже дуже хто впирався, то писалося „Білорус".

Тепер діло інакше: всі Поліщуки, якби від сна прокинулися. Що йому не говори, як не толкуй, а він на свойому стоїть: „Я Українець", а не якійбудь зайда. Домагаються читалень, просвіт, а ріжних гуртків Сель-робів завелося так богато, що для слідження за головарами і шпіцлів не вистарчає.

— Бачу, — перервав панок з Волині, — що однакова справа, як у вас так і у нас. Приходиться трудно... Що то буде далі?

— Вони знають, а не ми! — відповів панок з Полісся. В ту пору автобус став.

Стінний Календар

з портретом

ІВАНА ФРАНКА,

(в двох кольорах)

свята українські і англійські.

ЦІНА 30 ЦЕНТІВ.

КАЛЄНДАРІ НА 1927 РІК.

У. Н. Союза ..... 50 ц.

„SVOBODA"

83 Grand St., Jersey City, N. J.

ПОЗІР! КАРНЕГІ, ПА. ПОЗІР!

УКР. ТОВ. „БОЯН"

відограє —

В НЕДІЛЮ, 9. СІЧНЯ 1927 Р.,

V LIBRARY HALL, CARNEGIE, PA.

ОЙ НЕ ХОДИ, ГРИЦЮ, ТА НА ВЕЧЕРНИЦІ

Драма в V. діях зі співами і танцями.

ДІЕВІ ОСОБИ:

Охрим Шупрат ..... в. С. Ялечко
Вусть, його син ..... п-на Ал. Задецька
Маруся, їх дочка п-на Анна Волянська
Гришко Шандура, п. Василь Мелвін
Дарина, сестра ..... п-на К. Задецька
Хома горобтий ..... п. С. Кацюра
Потап, парубок ..... п. З. Чайка
Дмитро, підпарубочий .. п. С. Патрон
Степанида, господиня ..... п. С. Ковальчик

Ганка, їх дочка ..... п-на Анна Кулик
Баба, ворожка ..... п-ні Кайраль
І. Дівчина ..... п-на Анна Салій
Н. Дівчина ..... п-на Анна Гончар
І. Парубок ..... п. Іван Патрон
Н. Парубок ..... п. Козар

Парубки і дівчата.

Режисер і дірігент п. І. Петрикавин.
Піяно п-на Олена Корба.

Початок о год. 7-ій вечер.

Вступ 75 і 50 центів діти 25 цент.

Родинцій! Повисше згадана драма є надзвичайно гарна і інтересна. Прийдіть, а не пожалуєте.

Комітет.

ПОЗІР! ЧУЙНО!

ВУДГЕЙВЕН І ДЖАМЕЙКА!

ЗАХОДОМ СПІЛЬНИХ СИЛ ТОВ. „ВІЛЬНА УКРАЇНА" І БРАТСТВО СВ. ЮРІЯ

устроюється сценічний образ

ВЕФЛІЄМСЬКИЙ ВЕРТЕП

В НЕДІЛЮ, 9. СІЧНЯ 1927 Р.,

В ARCADIUM HALL

116th Street and Jamaica Avenue, RICHMOND HILL, L. I.

Перед і по Вертепі відбудеться

БАЛЬ

Поч. о год. 2. попол. — Вступ 50 ц.

Весь дохід з сего вечера призначений на поліпшення долі політичних вязнів, та отерти сліз сирот, кому на серци лежить доля рідного краю той певно своєю присутностю причиниться до помочі. Їдіть всі і кличмо другтих на „Вефлієвський Вертеп", а там покладуєм та погуляєм. А певно ніхто не пожалує того вечера.

Спільний Комітет
Вудгейвен і Джамейки.

ПОЗІР! ЕЛМАЙРА І ОКОЛИЦЯ!

УКРАЇНСЬКІ ШКОЛЯРІ

В ELMIRA, N. Y.

відограють прекрасне представленє

В ТІНЯХ РОЖДЕСТВЕНСЬКОЇ НОЧИ

Свято-вечірна діточа ідиля в 2-ох діях

під управою п-ні Марії Кулька

ДНЯ 7-ГО СІЧНЯ 1927 РОКУ

В УКР. ГОРОД. ДОМІ,

1222 Lackawanna Ave., Elmira, N. Y.

Початок о 7-ій год. вечером.

Дорогі Родимці! Запрошуєтьса Вас усіх до численної участи, прийдіть, а побачите, що може зробити для нас своя Українська Школа.

Чистий дохід призначений на місцеву Школу, котра гуртується при У. Н. Домі.

Комітет.

СОЛІТЕР ВИКИНЕНИЙ ПРОТЯГОМ ДВОХ ГОДИН.

Особа може терпіти літами незнносимі болі, а не шукувати ради, а тілько ціла хороба може бути лишень звичайнийй солітер, що само собою в досить але. Одна добра рік однак є, а те, що його можна позбутися протягом пару годин. Коли маєте солітера уважайте, не вживайте сейчас острої отруї, бо вона може наробити вам лиха. Ви потребуєте тоді доброго препарату, котрий вбиває хороба і відбере його силу і в той спосіб маєся його викинути з орґанізму натуральним способом. Новий Лакстан є як раз препарат для усунення солітера без різниці, як великий він був. Лакстан зробить його безпритомним, а відтак вимине його і для сего ся формула є відпоручана богато докторами. Солітер є найбільшим ворогом людства, тисячі вмерає річно його наслідком — а однак мало кожна на його спостерігає. Длятого є найлїпше, коли хоруєся на якесь незнакоме недомагание попробувати препарату проти солітера. Можливо, що він є наша рятунок від такої хороби. Тисячі мущин, женщин і дітий терплячих лїчиться безуспішно на ріжні другі хороби, коли їх дійсний клопіт є цей потвор солітер. Невинний познаками цего є відходячі часто того паразита. Другі симптоми є брак апетиту з вибиковим лакомством, обмежений ж зай, ж, ґаз, болі в ґрижах, чмаєнє в ногах, запорот голови, біль голови, млости як порожний жолудок, нидиння, підкоми попід очи. Жолудок отаєжіний, надутий, часами дається відчувати дивне дуркотіннє від жолудка до внутренности. Знова чується ніби щось підходить назад до горла. Пацієнт має жовту шкіру, тратить на вазі, має немилий вздих, сльозиве що хвилини, попадає в апатію, знеохота до праці, зявляєся лїнивий. В кождім випадку сплепітичні напади спричиняє цей потвір, котрий часто доростає понад 50 стіп. Коли досягне до гортаки може удусити свою жертву. Позбудуєт ся цего потвора сейчас, заки підкопає ваше здоровя безповоротно. Вишлять $10.48 за дозу Laxtan, коли хочете позбутися цего страшного паразита. Laxtan є нешкідливий навіть коли у вас нема хробака. Продається лише у Royal Laboratory, 144 Netting Building, Windsor, Ont. На забезпеченя посилки додайте 25 центів окремо. За після-платою не висилаємо. (С.4)

МІТИНГИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

СКРЕНТОН, ПА. Повідомляється членів Тов. над Збруча, від. 280, що збори відбудуться 9-го січня, о годі. 1.30, в Укр. Гор. Клюбі, 618 В. Лакавана. Повинні всі членів прибути на сей мітинґ та почути звіту контр. комісії і уряду за мин. рік. Уряд на бічучий рік є слідуючий; Евстахій Гредщук, голова; Іван Велимук, скарбник; Петро Гасай, писар. З всякими товариськими справами проситься удаватись до нового писаря Петро Гасай, 921 Mt. Vernon Ave. — Василь Захарчук, секр.

ГАМТРАМК, МІШ. Тов. ім. Марійна Пашкевича, від. 94, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що збори відбудуться в неділю, дня 9-го січня, в Укр. Хаті, 2240 Грейдиґт ул., точно о год. 2-ій попол. Обовязком кождого члена є бути присутним на тім, бо є ріжні справи, котрі мусять бути полагоджені на тих зборах і також буде справоздание ріжне рішенних і контр. комісії за 1926. Кождого члена обовязкою є привести з собою нового члена і також впишіть своїх власних дітий до У. Н. Союза. Подається до відома, що на рік 1927 вибрано слідуючий уряд: Іван Чайковський, предс.; Мих. Чемний, аст.; Никола Маштаяр, касієр; Петро Войтович, заст.; Іван Кулик, секр. рек.; Тимко Семчук, заст.; Онуфрій Курочка, секр. фін.; Андрій Патра, заст.; Сильвестер Гривняк, Василь Білик і Павло Крушельницький, контрольори; Йосиф Кульчицький, Волод. Туркевич і Юрій Ліщук, надз. хорих. Данило Войтишин, дверник. Приглядуємо тим членам, котрі ще не зложили жертви до сирітинець, щоби прицесли на сі збори. — Йосиф Кульчицький, предс.; Іван Курчак, рекорд. секретар.

ВЕСТ ФІЛАДЕЛЦІЯ, ПА. Тов. Згода, від. 62, повідомляє своїх членів місцевих зі позамісцевих, що надзвичайний мітинґ відбудеться дня 9-го січня, в неділю, точно о год. 3-ій пополудни. Проситься всіх членів прибути на сей мітинґ, бо є важні справи до полагодженя. Невинящійся член підлягає карі після ухвали Тов. — Антін Пашук, предс.; Петро Коколинський, касиєр; Олекса Турінець, секр.

НЮ КЕСТЕЛ, ПА. Уряд відділу 74, дає отсим до відома своїм членам, що річний мітинґ відбудеться в неділю, 9-го січня, в гали церковній на Роз Евеню. Проситься всіх членів явитись о 1-ій годині пополудни, бо будуть вибирати нових урядників на 1927 рік. Непрутні заплатять кару. — Д. Буній, предс.

РАЧЕСТЕР, Н. Й. Бр. св. Йосафата, від. 217, подає до відома всім своїм членам, що річний мітинґ відбувся дня 19. грудня. На тім мітинґу вибрано уряд на рік 1927 слідуючий: Михайло Бишанівський, предс.; Іван Терешкіна заст. предс.; Андрій Іванів, секр.; Василь Гранковський, заст.; Василь Скробач, мол., касієр; Стефан Піпко, заст.; Никола Мурашко; Іван Пастуцин і Константин Шевчук, котрольори; Іван Велитович, Іван Лисий, Дмітро Френцук, Михайло Арнуф, Кирило Гетра, Михайло Галущак, надзиратель хорих; Іван Петрів і Іван Лучишин, господарі гали; Михайло Юган, Михайло Поповин, прапороносці; Дмітро Мацюковський і Никола Квасниця, старші братя. — Андрій Іванів, секр.

ЙОНГСТАВН, О. Бр. св. Ів. Хрестителя, від. 230, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що на річнім мітинґу ухвалили, що мітинґи будуть відбувати так саме як минулого року, другу неділю по першім, о 2-ій годині пополудни, на Литвинській гали, 628 Ґрасенйс Ave. Перший мітинґ відбудеться дня 9-го січня. Проситься всіх членів прибути на мітинґ на час, бо є много справ до полагодженя, як справа балю, який має відбутись 15. січня. Кождий член має вирівняти свій довг і кари до 60 дн. як ухвалили на річнім мітинґу. Проситься тих членів, що ще не дали жертви на Сиротинець, щоби зложили на сім мітинґу. — Ю. Присташ, предс.; Ів. Павловский, кас.; Ів. Гармич, секр.

ДІТРОЙТ, МІШ. Тов. Подільська Січ, від. 141, повідомляє усіх членів, що річний мітінґ відбувся дня 12-го грудня, на якім вибрано слідуючий уряд на рік 1927: Михайло Гурський, предс.; Антін Крижанович, кас.; Іван Гірдьовський, секр. Ухвалено, що мітінґи мають відбуватися що другу неділю по першім на тій самій гали, о 2-ій год. пополудни. — Теодор Ворко, секретар.

НОРТ ДІТРОЙТ, МІШ. Тов. ім. Івана Франка, від. 146, повідомляє своїх членів, що місячний мітінґ відбудеться дня 9-го січня, в неділю, о год. 12 точно. Справ дуже важні. Уряд на рік 1927 вибрано: Іван Пригарсон, предс.; І. Підпиригора, заст.; М. Головчак, секретар фін.; П. Андруськів, секр. рек.; І. Ферлей, кас.; І. Романак, заст.; П. Гищук, Т. Мидальчук, І. Дмитрів, контр. комісія; Ф. Уруськів і М. Ткач, надзорхорих. На мітінґу буде справоздание уряду і другі справи. Кождий член має вирівняти свої залегкости, бо в противнім разі буде суспендований. — Петро Гищук, секр. рек.

ГЕРКІМЕР, Н. Й. Тов. Запорожська Січ, від. 192, повідомляє своїх членів, місцевих і позамісцевих, що річні зборі відбулись 19. грудня, на гали церковній. Мітінґи будуть відбувати що 2-гу неділю по першім, о годині 2-ій в гали церковній. На рік 1927 вибрано слідуючий уряд: Матвій Поліпчко, пр.; Олекса Ангел, кас.; Никола Німий, секретар, Яким Політило-і Михайло Стороженький, контр.

ГОЛИЮК, МАСС. Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 171, подає до загальної відомости, що річний мітінґ відбувся дня 19. грудня. Мітінґи будуть відбуватися в другу неділю по першім, точно о 2-ій попол., під ч. 383 Park стр. Уряд на рік 1927 є слідуючий: Іван Середнський, предс.; Іван Фінтеєв, заст.; М. Провода, кас.; В. Затирка, заст.; В. Бурко, секр.; Гр. Довгань, заст.; О. Дубчак, Гр. Довгань і М. Мазур, контрольори.

РОН, ПА. Бр. Пребр. Госп., від. 29, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що річний мітінґ відбудеться дня 9. січня, в неділю, точно о год. 2-ій пополудни, в укр. народовий гали на Сентер Стр. Обовязком кождого члена явитись, бо буде справоздание і вибір уряду на рік 1927. Котрі члени не зложили ще своєї жертви на Сиротинець, мають зложити на сім мітінґу. Будесь приймати нових членів. Кождий член, ідучи на річний мітінґ, повинен привести з собою одного нового апліканта. — Іван Козловський, секр.

КОТСВІЛ, ПА. Тов. ім. Б. Хмельницького, від. 208, повідомляє членів, що місячний мітінґ відбудеться дня 9-го січня, в парохіяльній Гали, о 1-ій годині пополудни як звичайно. Проситься всіх місцевих і позамісцевих членів явитися, бо є дуже важні справи до полагодженя. Всі довгуючих взивається вирівняти свої залегкости, бо в противнім разі будуть суспендовані. — Іван Іванців, предс.; Панько Турчин, кас.; Йосиф Урбан, секр.

ОЛІЕН, Н. Й. Тов. Запорожська Січ, від. 363, повідомляє всіх своїх членів, що на річнім мітінґу вибрано отсей уряд на рік 1927: О. Іванців, предс.; Анд. Новодранний, заст.; Гр. Гарбачинний, кас.; Д. Базів, заст.; Г. Підскальний, секр.; Ів. Скробач, заст.; Ів. Базів, Ів. Мацкула, контрольори; П. Ліпнів, Ів. Рудий, дозорці хорих; Р. Середюк, капітан; Н. Леськів хорунжий; І. Костів, господар. Товариські збори будуть відбуватись в другу неділю по першій, о годині другій пополудни. — Г. Підскальний, секр.

КЛІВЛЕНД, О. Бр. св. О. Николая, від. 341, подає до відома своїм членам, що на річних зборах дня 12. грудня вибрано уряд на рік 1927 як слідує: Стефан Антонишин, предс.; Стефан Мицьківський, заст.; Іван Бересний, пл. секр.; Семен Ломиш, заст.; Василь Яцишин, касієр; Михайло Штохмаль, заст.; Леон Періль, Яків Порщелюк, контрольори; Дмитро Ґрицай Василиук, опікуни хорих; Василь Стиранка, капітан; Данько Лупань, хорунжий, Іцько Пукач, дверник. Мітінґи будуть відбуватися в другу неділю по першім, а у Домі, 2253 В. 14 Вулиця. Місячний мітінґ в сіми відбудеться дня 16, о годині 1-ій попол. Проситься всіх членів прийти, бо маємо покінчити справи, недокінчені на річнім мітінґу. — Іван Кренцілова, секр.

САВТ ДІРФІЛД, МАСС. Тов. Галицька Січ, від. 207, повідомляє, що річний мітінґ відбудеться о 1-ій год. пополудни в неділю, дня 9-го січня, в гали церковній. Буде справоздание і вибір нового уряду. Невинящійся член без причини заплатить кару 1 дол. — Николай Рева, предс.; Іван Журавель, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Тов. „Зоря", від. 69, повідомляє, що на річних зборах вибрано слідуючий уряд: О. Пасічник, предс.; Н. Забавчук, заст.; Ф. Мартинів, секр.; А. Загоруйко, заст.; І. Викрик, кас.; С. Назаревич, заст.; Н. Ковбасник і Г. Кука, контр.; І. Прийма і І. Бобецький, опікуни хорих; І. Бобецький і М. Ліктей, тростіки; Ф. Дідко, господар гали; І. Дмитрів і Л. Лифкевич, прапороносці; Ф. Забавчук, отаман. — І. Мартинів, 159 E. 99th St., N. Y. City.

КАЛУМЕТ СИТІ, ІЛЛ. Тов. ім. Івана Франка, від. 80, подає всім позамісцевим і місцевим членам, котрі не були на мітінґу, до відома, що уряд на рік 1927 вибрано слідуючий: Василь Курпеля, предс., ул. 155 Пл., Калумет Ситі; Роман Дакун, секр., Бакс 63, Калумет Ситі; Андрій Кобіта, кас., 637 Фрілянд Евеню, Калумет Ситі. Кожний член має заховати собі сі адреси урядників. — А. Кобіта, предс.; В. Курпеля, секр.

БОЛТИМОР, МД. Бр. св. Тройці, від. 320, повідомляє всіх своїх членів, що річний мітінґ відбувся 12. грудня, на якім вибрано на 1927 рік слідуючий уряд: Петро Мармаш, предс.; Григор. Шульака, секр.; Іван Ракочий, кас.; Михаїл Дмитрів і Іван Бойко, контрольори; Петро Бодаир, опікун хорих. Довгуючих членів взивається вирівняти свої залегкости. — Теодор Захарчук, секр.

ЧЕСТЕР, ПА. Бр. Сошеєств. св. Духа, від. 237, повідомляє, що на рік 1927. вибрано такий уряд: Лука Благітка, предс.; Гарасим Василь, заст.; Теодор Михайлиця, секр. фін.; Йосиф Турігайло, секр. рек.; Йосиф Ділик, кас.; Яким Рогач, заст.; Григорій Стецій, Йосиф Стецко і Яким Рогач, контрольори; Данилл Бреус і Павло Василюк, дозорці хорих; Курїца Михаїл, дверник і капітан.

МІЛВІЛ, Н. Д.Ж. Тов. Запорожська Січ, від. 347, повідомляє своїх членів, що річний мітінґ відбувся дня 19-го грудня, на якім зістав вибраний слідуючий уряд на 1927 рік: Стефан Чопек, предс.; Стефан Ковальчук, кас.; Іван Копитко, секр.; Мих. Ключка, Никола Гнідюк і Панько Чопик, контрольори; Антін Дабек, Николай Гнатюк і Тома Венжиньский, надзирателі хорих; Семен Гуриак, дверник. — Іван Копитко, секр.

ІСТОН, ПА. На річних зборах Тов. ім. Богдана Хмельницького, від. 137, вибрано новий уряд на слідуючий рік: Ф. Сагатий, предс.; М. Колодруб, заст.; М. Підгайний, секр.; А. Василик, заст.; Гр. Яворський, касієр; Ф. Ф. Лубський і І. Кульчицький, контрольори; Ф. Стойкевич і Ст. Карп надз. хорих на Істон, а А. Ткач на Філіпсбурґ; В. Бедмарський, дверник. — Микола Підгайний, секр.

ІРІ, ПА. Бр. св. Петра і Павла, від. 40, повідомляє, що річний мітінґ відбувся дня 19. грудня і на 1927 рік зістав вибраний старий уряд; дібрано тільки двох прапороносців А. Макаровського і В. Подольського. Мітінґи будуть відбуватися третя неділя по першім, о 3-ій годині пополудни в гали під ч. 908 Гесс Евнюу. — Йосиф Вітковський, секр.

АРНОЛД, ПА. Бр. св. Арх. Михаїла, від. 296, подає до відома, що вибрано на 1927 рік слідуючих урядників: Василь Калішовський, предс.; Іван Лобур, заст. предс.; Петро Любчик, секр. фін.; Іван Коваль, заст.; Григорій Лоблановичу, секр. рек.; Антін Кізер, кас.; Михаїл Кличучк, заст.; Петро Пастернак, Петро Зілінський і Олекса Дубляниця, контрольори; Дмитро Любчинський, дозорці хорунжий; Михаїл Головчак і Стефан Цепенюк, опікуни хорих. — Петро Любчик, секр. фін.

ДІТРОЙТ, МІШ. Тов. Зап. Січ, від. 73, повідомляє, що з своїх членів, що місячний мітінґ відбудеться в неділю, 9. січня, о 1-ій годині пополудни в гали при 3464 Cicotte Ave. Пригадуємо членам, котрі еще не зложили своєї належитости на Сиротинець У. Н. Союза, щоби старались зложити на слідуючім мітінґу. Новий уряд на-рік 1927 вибраний як слідує: П. Данькевич, предс.; Д. Лабяк, заст.; С. Підуда, секр.; А. Горбаль, заст.; С. Михайлюк, кас.; С. Франків, заст.; І. Ворко і І. Слуцький, контр. комісії; М. Ільма і Д. Базелевич, опікуни хорих; І. Ягнич і І. Косминя, хорунжі. Дверника настановляє предсідатель. Адреса секретаря: Stephan Dedula, 5647 Lumley

МЕНВІЛ, Н. Д.Ж. Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 349, повідомляє членів, що місячні збори відбудуться в неділю, дня 9. січня, о 2-ій годині, в Ліберти Гаї. Проситься кождого члена прибути на сей мітінґ, бо є важні справи. Приняться членів приєднуватися своїх знакомих в члени У. Н. Союза і вписувати своїх дітий. Вступ вільний. — Тілько Шпигира, предс.; Дм. Федина, секр.

Telefon: Gramercy 5861.

Др. К. Д. БІЛИК

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР І ХІРУРГ.

ЕЛЕКТРИЧНІ ПРИРЯДИ.

урядові години: від 10. до 12. рано.
від 6. до 8. вечер.
В неділі: від 2. до 4. попол.

311 E. 16th ST., NEW YORK CITY.

ВДАВАЙТЕСЬ ДО СПЕЦІЯЛЬНОГО ПРАКТИКУЮЧОГО 27 ЛІТ У ВАШИХ НЕДУГАХ

Без ріжниці, як застаріла Ваша недуга, я Вам поможу.

Хронічні недуги мущин і женщин лічу успішно модерними методами

ДАЮ СКОРІ РЕЗУЛЬТАТИ у всіх недугах нервових, шкірних, кровяних, нирковых, мочевих, ревматичних, гемороїдах та недугах кишок. З екзамінуйте вашу кров.

Мої оплати умірковані, включаючи особисті оглядини при кождій візиті. X-PEЙ і хемічні аналізи.

ПОРАДИ І ОГЛЯДИНИ ДАРОМ.

DR. LOUIS ZINS, 110 E. 16th ST. NEW YORK,

межи 4th Ave. і Irvington Pl.

Години: Денно 9. рано до 8 вечер; в неділі від 9 рано до 4 пополудни.

DR. M. SMITH

16 EAST 7th STREET, NEW YORK

Tel. Orchard 6072

Говорить по українськи.

Лічить успішно недуги мущин, женщин і дітий.

Найнодерніші електричні апарати.

ТЕПЕР МОЖНА НАБУТИ

ВИФЛЕЄМСЬКИЙ ВЕРТЕП

СЦЕНІЧНИЙ ОБРАЗ НА РОЖДЕСТВО ХРИСТОВЕ

в чотирох актах.

ЦІНА 10 ЦЕНТІВ.

Замовлення слати на адресу:

„SVOBODA"

83 Grand St., Jersey City, N. J.

КОЛЯДИ

Коляди, партитура на чотири голоси сучасмогічна правопись, видане Юрія Павлуся. Ціна $2.00. Замовлення пишіть до

„SVOBODA"

83 Grand St., Jersey City, N. J.

Прижмуренним оком.

УКРАЇНСЬКА КАВАРНЯ.

Була колись при вул. Костюшка у Львові одинока українська каварня „Народньої Гостинниці".

Була десять літ, була двадцять літ, аж врешті Жид аренду взяв.

— Чому Жид? — питав львівські Українці.

— Бо то „наш" український, — так сказатиб, — Жид. Каварню ще вище піднесе!

А український Жид: — Що значить „Народня Гостинниця"? Плювати мені на таку дурну назву, хай „Республика" називається.

І вивісив на бальконі могутнє, українське:

„LA REPUBLIQUE".

І висіла собі ота „Республика" і рік, і другий, і третій. І ходили до неї українські громадяне, але чогось все менше!

— Чому це „Республику" вминаєте? — питав я бувало знайомих. Каварня-ж наша, українська, Жид теж український!...

У відповіди одержував я звичайно здвигнення раменами і:

— Осточортіло!

Згодом і мені осточортіло питати. В каварнях рідко бувало; яке мені діло.

Аж внора. Понесла мене випадково цікавість до тої „Республики".

— Чаю з цитриною!

Блискавкою, за яких десять хвилин, стояв вже переді мною чай, в якому пишно купалася цитрина. Кельнер зашаргав ногами, махнув рукою і як зпід землі виросла переді мною панночка з тісточками. Очі як у хервувима, личко як на пастельових малюнках Греуза, а усміх...

І той же усміх примусив мене взяти тісточко.

— Що коштує? — питаю.

— Чтердзесьці гроши!

І усміх той самий, неземний.

— Скільки?

— Чтердзесьці гроши!

Тим разом звучить це трохи гостріше, усміх зникає.

Похитую головою, плачу тих „чтердзесьці" і приходжу до висновку, що ця українська каварня дійсно дуже цікава.

— Прошу „Діло"! — звертаюся до кельнера.

Метнувся кельнер сюди-туди, — несе... „Раду".

— Прошен бардзо.

— Алеж я „Діло" просив! — завважую скромно.

— То ніц не шкодзі, то теж українська газета! — повчає мене кельнер і глядить на мене, неначеб сам був редактором „Ради".

— Слава Тобі Боже, що хоч „українська" сказав, — міркую потішений.

Читаю часопись, а музика грає, грає...

Баранячі кишки, скрипки стогнуть, плачуть, любов довічню присягають...

Якийсь добродій, що сидить оподалік, кличе кельнера і шепоче йому щось на вухо. Кельнер підходить до капельника і на весь голос, торжественно:

— Госце прошон заграць цось українского!

— Нарешті!

І раптом:

— „Ой не ходи, Грицю"...

Грають чудово, — як в казці... Глібова „Музики".

Ледви второпав я, що це вельну школу. Тоді покинула фабрику і дістала місце бухгальтерки. Це однак не вдоволило амбітної дівчини. Працюючи в бюрі, ходила рівночасно на курси стенографії та чужих язиків. Покінчивши ці курси, працювала деякий час як стенографістка, відтак в телеграфічному бюрі — рівночасно училася дальше в школі дневникарській. Завдяки журналістичному хистови стає співробітницею одного з великих еспанських дневників і в скорому часі занимає визначне становище серед публіцистів Еспанії.

Мріє однак дальше про це, щоби стати адвокаткою, так як собі постановила молоденькою дівчинкою — робітницею. Має до цього усі дані: добру вимову та інтелігенцію, а що найважніше — витревалість і охоту до праці.

Заробляючи на життя журналістичною працею, ходить на університет і відбуває безплатну судову практику й по літах здобуває силою волі дипльом та становище одної з перших адвокаток в Еспанії.

Злобні товариші по дневникарському фаху предсказують, що пані Кампемер і цю карієрою не вдоволиться, а схоче сягнути ще висше по — міністеріяльну теку.

З ЛЮДСЬКОЇ МЕНАЖЕРІЇ.

Шість місяців визнаці дістав студент медицини Прімак за те, що замісць студіювати способи лічення людського тіла, волів у найбільше неприличних формах фотографувати своє тіло і чуже, на те, щоби пересилати ці знимки до віденської фабрики порнографічних фотографій; цей медичний фотограф приваблював до себе професіонально молоді дівчата. — Кімнатний маляр Немец не хотів утримувати своєї незаконної дитини і скинув її разом з її мамою із сходів. — У кольбушімськім повіті, селянка Хрусть при помочі свого любка вбила свого мужа і поховала в лісі: злочин вийшов на верх.

З РОБІТНИЦІ АДВОКАТКОЮ.

Оригінальним приміром витревалости і амбіції є життя та карієра пані Кляри Кампемер, одної з нечисленних адвокаток Еспанії. В десятому році життя як фабрична робітниця, не маючи ні рідні, ні якихнебудь средств до життя. Уже як дванадцятьлітня дівчина є одною з найздібніших та найкраще кваліфікованих робітниць і заробляє на стільки, що може посвятити вечірні години для дальшої науки і образування. Працювала так інтензивно, що по кількох роках здобула не лишень середню освіту, але покінчила також висшу торго-

ЯК ОПІКУЮТЬСЯ ДІТЬМИ У ФРАНЦІЇ.

Одна французька часопись, посвячена справам шкільнимвиховання, подає в послідньому числі цікаві подробиці про нові реформи з обсягу опіки над гигієною в народніх школах, запровадженних в Тулюзі.

Тулюзу поділено на пять шкільних округів, з яких кожний числить приблизно дві тисячі дітей. На чолі кожного округа стоїть лікар-інспектор, який має до помочі т. з. асистентку шкільної гигієни. На ній спочиває якраз весь тягар інспекційної праці. Мимо так великого числа приділених їй дітей, мусить асистентка дбати не лишень про гигієнічні умовини шкільних льокалів, але опікуватись кождою дитиною зокрема. Вона провадить евіденційні книги, в яких записана кожна дитина, відзначена точно вага, зріст, вислід щомісячних лікарских оглядин. На випадок неприсутности дитини в школі асистентка мусить відвідати дитину в дома. Крім цього час до часу мусить відвідати родичів та дати їм вказівки гигієнічного виховання, як також слідити санітарні і матерільні відносини в домі дитини. Що року виготовляє вона спис дітей, які треба вислати на вакаційні оселі. Рік праці інспекторів гигієни в Тулюзі виказав значне піднесеня гигієнічних умовин в школах і приватних домах та велике поліпшення стану здоровля серед дітвори народніх шкіл.

СЦЕНІЧНИЙ ОБРАЗ НА РОЖДЕСТВО ХРИСТОВЕ

в чотирох актах.

ЦІНА 10 ЦЕНТІВ.

Замовлення слати на адресу:

„SVOBODA"

83 Grand St., Jersey City, N. J.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ПОШУКУЮ ЖЕНЩИНИ.

до хатньої роботи, від 8-ої рано до 5-ої пополудни; платня $10 тижнево і харч, неділі вільні. Голоситися до Реставрації, 287 Avenue C, New York City, між 16. а 17. вуз. 1-2

ДОБРА РОБОТА.

Хто хотів би навчитися мити вікна, або може вже ту роботу, прошу зголоситися до 2-8

М. МАКСИМОВИЧ,

122 Suffolk Street, New York City.

Телефон: Astoria 0682.

НА ПРОДАЖ МУРОВАНИЙ ДІМ

3-фамілійний з 2 шторами і гаражем. Продається за приступну ціну. Голоситися до:

M. P. c/o SVOBODA,

83 Grand Street, Jersey City, N. J.

БУЧЕРНЯ І ГРОСЕРНЯ на продаж, в добрім положенню, бізнес виробленний між Українцями, Словаками і Поляками, чинший оборот щомісяць $4,000. Продається через вийзд на фарму. Голоситись до:

П. ПОЦІЛУЙКО,

836 Princeton Ave., Palmerton, Pa.

Як хочете купити або продати дім, бизнес або фарму, як хочете переслати гроші дорогами до своїх кревних або залагодити якунебудь справу, то прошу удатися до: WALTER KOSTETSKI & CO., Inc., Business & Real Estate Broker. 4309 Germantown Ave., Philadelphia, Pa.

ДЕВЯТЬ КНИЖОК ЗА ДОЛЯРА!

Хто пришле одного доляра, дістане оплатно в рекомендованій посилці 8 книжок В. Будзиновського:

1) Іван діди на муки, 2) Історія України І. (княжий вік), 3) Історія України II. (литовсько-кольський вік), 4) З житого медведя (комедія), оповідання: 5) До віри батьків, 6) Шаґін Герай, 7) Небіжчик ходить, 8) Волю бути козачкою, 9) Пластун. 279-

Доляра висилати в рекомендованім листі на адресу: W. Budzynowsky, Lemberg, East Galicia, Poland, Europe.

АДВОКАТ

Б. ПЕЛЕХОВИЧ

2300 WEST CHICAGO AVENUE.

CHICAGO, ILL.

Практикує у всіх судах; займається переглядженєм абстрактів; виготовляє контракти купна і продажі; перепроваджує спадки; справи; полагоджує старокраєві; патентові і прочі справи. 191—

ПОЗІР! ПОЗІР!

Маємо на продаж

БРИНДЗЮ

зі старого краю. Продаємо 5 кільо за $5.25; 25 кільо — $22.00. При замовленю пришліть $2.00 завдатку, а решту заплатите при відборі бринДзи. Пишіть:

GEO. MYCHUDA,

1529 Newport Ave., Northampton, Pa.

БІЛЬ КРИЖЕЙ, ГОСТЕЦЬ, РЕВМАТИЗМ

Червонохресний Нирковий Пластер Помагає Дуже Скоро.

„Тисячі визволяють швидко і сердо від страшних болів в крижах, від ревматизму і гістцю, вживши звичаєго світового слави Червонохресний Нирковий Пластер.

Чого терпіти хоч би один день довше, як цей славний пластер може сейчас визволити вас від тих мук? Червонохресний Пластер, як його приложити нетребно, розтирає, помагає і потішає. Лік проникає до центра болю і усі терпіння щезають майже відразу, як від крижів.

Червонохресний Нирковий Пластер є майже два рази більший ніж звичайного пластеру. Він не є дірковатий, а червона фланеля задержує теплоту і помагає ліковні проникнути крізь шкіру до самих мускулів і суставів. Не терпіть ані одного дня більше. Приложіть сьогодня на ніч Червонохресний Нирковий Пластер і переконайтеся на собі, як цей старий добрий лік прогане швидко такі лиха, як біль в крижах, ревматизм і гостець. Продають всюди в аптиках.

SANTAL MIDY

Скоро усмирює

МОЧЕВИЙ

БІЛЬ

Стережіться Імітацій.

Тяжіть до слова „Midy"

Продаєть у всіх Аптиках.

БАНКИТИР УМЕР

комедія в сільского мушина на три дії.

Виступає в сій штуці 14 осіб.

Ціна 35 центів.

Замовлення слати до книгарні „Свободи".

„SVOBODA"

83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ЮЛІЯ ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ВИПОЗИЧАЄ КЕРИЧІ НА ВЕСІЛЯ, ХРЕСТИНИ І ВСЯКІ ДРУГІ ЗАБАВИ.

189 E. 7th ST., NEW YORK CITY

Telephone: Orchard 2266